Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра політичної соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО

директор навчально-наукового інституту
соціології та медіакомунікацій

Олена МУРАДЯН

«28» серпня 2026 року

Робоча програма навчальної дисципліни

«Сучасні соціальні нерівності»

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	С - Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
спеціальність	С5 Соціологія
освітня програма	«Соціальні технології»
вид дисципліни	обов’язкова

Навчально-науковий інститут соціології та медіакомунікацій

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій

“26” серпня 2026 року, протокол № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади) Нікулін В. С., кандидат соціологічних наук, доцент кафедри політичної соціології.

Програму схвалено на засіданні кафедри політичної соціології

“26” серпня 2026 року, протокол №1

Завідувач кафедри _____ Дмитро БОЙКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Соціальні технології»

Гарант освітньо-професійної програми «Соціальні технології»

_____ Людмила СОКУРЯНСЬКА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією соціологічного факультету

“26”серпня 2026 року, протокол №1

Голова науково-методичної комісії _____ Юлія СОРОКА
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Сучасні соціальні нерівності» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Соціальні технології»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності С5 Соціологія

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: оволодіння студентами знанням про теоретико-методологічні підходи до аналізу сучасних соціальних нерівностей та емпіричні дослідження даної проблематики.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

1. Ознайомити з сучасними соціологічними теоретичними та емпіричними дослідженнями соціальних нерівностей.
2. Встановити взаємозв'язок між теоріями та дослідженнями сучасних соціальних нерівностей української та західної шкіл соціології.
3. Стимулювати критичне осмислення соціологічних теорій та досліджень.
4. Навчити аналізу, інтерпретації та аргументації методологічного підходу до дослідження одного з факторів соціальної нерівності у сучасному українському суспільстві.

1.3. Кількість кредитів 6

1.4. Загальна кількість годин 180

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
32 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
116 год.	168 год.
У тому числі індивідуальні завдання:	
30 год. (за рахунок самостійної роботи)	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

5. ЗК 01 Здатність до абстрактного та конкретного мислення, аналізу та синтезу.
6. ЗК 07 Здатність до аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з її опонентами.
7. ЗК 08 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
8. ЗК 09 Усвідомлення проблематики рівних можливостей у суспільстві, зокрема її гендерних, расових, вікових аспектів.
9. ЗК 10 Усвідомлення культурного розмаїття суспільств і викликів взаємодії в міжкультурному контексті.
10. СК 01 Здатність аналізувати соціальні явища і процеси.
11. СК 02 Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти.
12. СК 03 Здатність проєктувати і виконувати соціологічні дослідження, розробляти й обґрунтовувати їхню методологію.
13. СК 04 Здатність збирати та аналізувати емпіричні дані з використанням сучасних методів соціологічних досліджень.
14. СК 10 Здатність знайти соціальні дані у відкритому доступі, здійснити їх змістовне структурування й узагальнення.
15. СК 11 Здатність проаналізувати, представити та проінтерпретувати числові й нечислові соціальні дані.
16. СК 12 Усвідомлення відмінностей поміж ключовими соціологічними парадигмами.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

1. ПР 01 Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології.
2. ПР 02 Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.
3. ПР 03 Розробляти і реалізовувати соціальні та міждисциплінарні проєкти з урахуванням соціальних, економічних, правових, екологічних та інших аспектів суспільного життя.
4. ПР 04 Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв’язування складних задач соціології та суміжних галузей знань.
5. ПР 05 Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах.
6. ПР 07 Вирішувати етичні дилеми відповідно до норм професійної етики соціолога та загальнолюдських цінностей.
7. ПР 09 Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері соціології, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки

1.8. Пререквізити: дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни, відсутні

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-методологічні засади дослідження соціальних нерівностей

Тема 1. Проблема соціальних нерівностей у структурі соціологічної теорії.

Соціальні нерівності як предмет соціологічного дослідження. Актуальність проблеми соціальних нерівностей. Місце даної проблематики у структурі соціологічного знання. Провідні дослідницькі питання. Поняття соціальної нерівності та соціальної стратифікації. Чинники стратифікації. Поняття системи стратифікації та типи стратифікаційних систем.

Тема 2. Класовий підхід К. Маркса

Визначення класу за К. Марксом. Роль власності та розподілу праці у процесі утворення класів. Діяльнісна природа класу. Антагонізм класів як джерело соціального розвитку. Класові інтереси. Класова свідомість. Класова боротьба.

Тема 3. Концепція багатомірної стратифікації М. Вебера.

Класова ситуація як відображення типових ринкових позицій, економічних інтересів та життєвих шансів. Поняття статусних груп. Статус як міра соціального престижу та поваги. Стиль життя та узурпація статусних привілеїв як чинник соціальних нерівностей. Зв'язок статусу та класу.

Тема 4 Теорія соціальної стратифікації та соціальної мобільності П. Сорокіна.

Поняття багатомірного соціального простору. Основні форми та показники стратифікації. Аналіз динаміки стратифікації. Обґрунтування функціональності стратифікації.

Розділ 2. Соціально-економічні нерівності як предмет соціологічної рефлексії

Тема 1. Функціональна шкала престижу професій: розшарування за соціо-економічним статусом

Основні ідеї функціоналізму щодо соціальних нерівностей. Внесок Л. Уорнера, К. Девіса та У. Мура, Т. Парсонса. Застосування методу репутаційного аналізу в дослідженні соціально-професійної стратифікації. Соціоекономічний індекс професійного статусу. Міжнародна шкала престижу професій.

Тема 2. Експлуатація та контроль як фактори класової нерівності: неомарксистська схема Е. Райта

Загальні принципи концепції класового аналізу Е. О. Райта. Модель влади/ контрою: критерії утворення класів, основні класи та суперечливі класові позиції. Модель експлуатації: типи експлуатації, власність, влада та кваліфікація як чинники розподілу на класи.

Тема 3. Нерівності ринкової та трудової ситуацій: неовеберіанська схема стратифікації (EGP-схема)

Концептуальні засади неовеберіанського підходу до аналізу соціальних нерівностей. Ринкова та трудова ситуація: поняття, індикатори, прояви. Дослідницькі проекти Д. Локвуда та Дж. Голдторпа. Класова схема Дж. Голдторпа. Поняття «службового класу», особливості його формування та прояву.

Тема 4. Соціально-економічні нерівності в умовах становлення постіндустріального суспільства

Проблематика соціальних нерівностей і стратифікації у теоріях постіндустріального суспільства. Соціологічна рефлексія соціальних нерівностей в роботах М. Кастельса. Нові критерії розподілу праці в інформаційному суспільстві. Нові чинники стратифікації. Проект постіндустріальної класової схеми Г. Еспін-Андерсена. Андерклас та проблема соціальної ексклюзії.

Розділ 3. Альтернативні форми соціальних нерівностей у фокусі соціологічних досліджень

Тема 1. Конструктивістський (структурно-діяльнісний) підхід до аналізу сучасних соціальних нерівностей

Загальні принципи конструктивістського підходу в поясненні природи соціальних нерівностей. П. Бурд'є про генезіс класів: об'єктивні умови існування, капітали, габітус, диспозиції, практики, стилі життя. Емпіричні дослідження соціальних нерівностей на основі конструктивістської парадигми

Тема 2. Культурний капітал як фактор соціальних нерівностей

Роль культурного капіталу у відтворенні соціальних нерівностей. Стиль життя як фактор структурування соціальних нерівностей: підходи до визначення та дослідження. Концепція соціокультурних мільо та її застосування в емпіричних дослідженнях.

Тема 3. Соціальний капітал і соціальні мережі в структурі сучасних соціальних нерівностей.

Поняття соціального капіталу. Основні підходи до розуміння природи соціального капіталу. Груповий соціальний капітал. Концепції Р. Патнема та Ф. Фукуями. Індивідуальний соціальний капітал. Інтерпретації П. Бурд'є та Дж. Коулмана. Функції соціального капіталу. Проблема негативного соціального капіталу. Зв'язок соціального капіталу з соціальними мережами.

Тема 4 Стратифікація політичного простору: основні підходи до аналізу.

Влада як чинник соціальних нерівностей. Основні підходи до аналізу стратифікації політичного простору. Поняття еліти, правлячого классу та їх роль у відтворенні соціальних нерівностей.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1 Теоретико-методологічні засади дослідження соціальних нерівностей												
Тема 1. Проблема соціальних нерівностей у структурі соціологічної теорії.	12	2	2			8	12	1	1			10
Тема 2. Класовий підхід К. Маркса	12	2	2			8	13	1	0			12
Тема 3. Концепція багатомірної стратифікації М. Вебера.	12	2	2			8	13	1	0			12
Тема 4. Теорія соціальної стратифікації та соціальної мобільності П. Сорокіна	12	2	2			8	13	0	0			13
Разом за розділом 1	48	8	8			32	51	3	1			47
Розділ 2. Соціально-економічні нерівності як предмет соціологічної рефлексії												
Тема 1 Функціональна шкала престижу професій: розшарування за соціо-економічним статусом	15	4	4			7	11	1	0			10
Тема 2 Експлуатація та контроль як фактори класової нерівності: неомарксистська схема Е. Райта	11	2	2			7	12	1	1			10
Тема 3 Нерівності ринкової та трудової ситуацій: неовеберіанська схема стратифікації (EGP-схема)	11	2	2			7	12	1	1			10
Тема 4. Соціально-економічні нерівності в умовах становлення постіндустріального суспільства	14	4	4			6	13	0	0			13
Разом за розділом 2	51	12	12			27	48	3	2			43
Розділ 3. Альтернативні форми соціальних нерівностей у фокусі соціологічних досліджень												
Тема 1. Конструктивістський (структурно-діяльнісний) підхід до аналізу сучасних соціальних нерівностей	15	4	4			7	14	1	1			12
Тема 2. Культурний капітал як фактор соціальних нерівностей	12	2	2			8	12	0	0			12
Тема 3. Соціальний капітал і соціальні мережі в структурі сучасних соціальних нерівностей.	11	2	2			7	12	0	0			12
Тема 4 Стратифікація політичного простору: основні підходи до аналізу.	13	4	4			5	13	1	0			12
Разом за розділом 3	51	12	12			27	51	2	1			48

Індивідуальне науково-дослідне завдання	20				20		20				20	
Контрольна робота	10				10		10				10	
	180	32	32		30	86	180	8	4		30	138

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ден.	заоч.
1	Проблема соціальних нерівностей у структурі соціологічної теорії.	2	1
2	Класовий підхід К. Маркса	2	0
3	Концепція багатомірної стратифікації М. Вебера.	2	0
4	Теорія соціальної стратифікації та соціальної мобільності П. Сорокіна	2	0
5	Функціональна шкала престижу професій: розшарування за соціо-економічним статусом	4	0
6	Експлуатація та контроль як фактори класової нерівності: неомарксистська схема Е. Райта	2	1
7.	Нерівності ринкової та трудової ситуацій: неовеберіанська схема стратифікації (EGP-схема)	2	1
8.	Соціально-економічні нерівності в умовах становлення постіндустріального суспільства	4	0
9.	Конструктивістський (структурно-діяльнісний) підхід до аналізу сучасних соціальних нерівностей	4	1
10.	Культурний капітал як фактор соціальних нерівностей	2	0
11.	Соціальний капітал і соціальні мережі в структурі сучасних соціальних нерівностей.	2	0
12.	Стратифікація політичного простору: основні підходи до аналізу.	4	0
	Разом	32	4

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		ден.	заоч.
1	Підготовка завдань до семінарських занять	32	8
2	Опрацювання навчального матеріалу	54	130
3	Контрольна робота	10	10
4	Індивідуальне науково-дослідне завдання	20	20

	Разом		116	168

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – аналітична доповідь «*Дослідження проблем нерівності у сучасних суспільствах*» *(обсяг – 10 000 знаків)*

Доповідь готується у письмовому вигляді, після перевірки робиться усний виступ з наступним обговоренням. У доповіді необхідно сформулювати та обґрунтувати наукову проблему, пов'язану з тематикою соціальних нерівностей, розглянути підходи до розв'язання цієї проблеми, критично їх проаналізувати, виокремити невирішені питання, запропонувати свої варіанти їх вирішення (або як гіпотези, або як обґрунтовані твердження, що спираються на результати емпіричних досліджень).

7. Методи навчання

Лекції, презентації, групові дискусії, критичний аналіз наукової літератури, групові та індивідуальні творчі завдання, практичні науково-дослідні завдання

8. Методи контролю

Виступи, участь у дискусіях на семінарських заняттях, індивідуальне науково - дослідне завдання, контрольна робота, підсумковий контроль (екзамен)

Контрольна робота *Рецензія на сучасну наукову працю з проблематики соціальних нерівностей (обсяг – 10 000 знаків)*

У рецензії необхідно розкрити структуру наукової праці, основні дослідницькі питання, що ставить автор, теоретичний підхід, у якому виконано дослідження, використані автором джерела емпіричних даних та методи дослідження, відповідність отриманих висновків поставленим завданням, внесок цієї наукової праці у дослідження сучасних соціальних нерівностей, перспективи та напрями подальших досліджень.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання														Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1				Розділ 2				Розділ 3				КР	ІНДЗ			
Т1	Т2	Т3	Т4	Т1	Т2	Т3	Т4	Т1	Т2	Т3	Т4					
2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	10	20	60	40	100

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Виступи, участь у дискусіях на семінарських заняттях

Всього заплановано 12 тем семінарських занять. Кожна тема оцінюється у 2,5 бали. Разом за семінари можна отримати максимум 30 балів.

За кожною темою семінарських занять запропоновані завдання та питання для обговорення. Робота під час семінарського заняття, підготовка та участь у дискусіях оцінюється за наступною шкалою:

0 – Відсутність або повна пасивність на занятті.
0,5 – Окремі репліки, коментарі, несуттєві та/або помилкові доповнення.
1 – Слушні, суттєві, ґрунтовні доповнення при епізодичному включенні у роботу.
1,5 - Активна участь у дискусіях протягом усього заняття, проте слабка підготовка, наявність суттєвих помилок у відповідях.
2 - Активна робота протягом усього заняття, середня якість підготовки (відповіді неповні, необґрунтовані належним чином).
2,5 - Активна робота протягом усього заняття, висока якість підготовки (відповіді повні, логічні, ґрунтовні).

Альтернативною формою роботи за темами семінарських занять є виконання завдань для самостійної роботи, що дозволяється у випадку відсутності на семінарі з поважних причин, змін у індивідуальному плані студента, переводі навчання у дистанційну форму. Максимальна оцінка за виконання одного завдання також складає 2,5 бали.

Критерії оцінювання завдань для самостійної роботи:

1. Повнота розкриття питань – 1 бал
2. Самостійність, логічність, послідовність суджень та висновків – 0,5 бала
3. Глибина аналізу рекомендованої літератури та вміння її критично осмислювати – 0,5 бала
4. Наявність власних оригінальних думок – 0,5 бала

Індивідуальне науково - дослідне завдання

Максимальна оцінка 20 балів (15 балів за текст доповіді, 5 балів за усний виступ)
Критерії оцінювання тексту доповіді:
1.Повнота розкриття питань – 5 балів
2.Самостійність, логічність, послідовність суджень та висновків – 5 балів
3. Глибина аналізу матеріалу та вміння його критично осмислювати – 5 балів
Критерії оцінювання усного виступу:
1. Структуроване та аргументоване представлення власних думок – 2 бали
2. Компетентні та обґрунтовані відповіді на запитання – 2 бали
3. Кваліфіковане та доречне використання ілюстративного матеріалу (презентації, таблиці, відеороліки тощо) – 1 бал.

Контрольна робота

Максимальна оцінка 10 балів
Критерії оцінювання:
1. Повнота розкриття питань – 5 балів
2. Самостійність, логічність, послідовність суджень та висновків – 3 бали
3. Критичне переосмислення матеріалу - 2 бали

Підсумковий контроль (екзамен)

Загальна сума балів за екзаменаційну роботу – 40
Кожен білет містить три питання. Кожне питання оцінюється із максимуму 40 балів. Підсумкова екзаменаційна оцінка розраховується як середнє арифметичне від суми балів за трьома питаннями.

Відповідь на питання оцінюється за наступними критеріями:
1. Повнота та правильність відповіді – 10 балів
2. Чіткість, логічність, послідовність викладу думки – 10 балів
3. Демонстрація знання рекомендованої літератури, вміння її критично осмислювати – 5 балів
4. Наявність аргументованих висновків – 5 балів
5. Самостійність та оригінальність суджень – 5 балів
6. Здатність пов’язати теоретичні знання з практичними проблемами на конкретних прикладах – 5 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Детермінанти соціально-економічної нерівності в сучасній Україні: монографія / [Балакірєва О. М. та ін.] ; за ред. канд. соціол. наук. О. М. Балакірєвої ; Нац акад. наук України, Ін-т економіки та прогнозування. - К., 2011. - 591 с.
2. Динаміка сприйняття соціальної нерівності в Україні: за даними Міжнародної програми соціальних досліджень 2009 і 2019 років / за ред. Світлани Оксамитної, Олени Симончук ; Ін-т соціології НАН України, Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад.". – Київ : Києво-Могилянська академія, 2020. – 259 с.
3. Коваліско Н.В. Стратифікаційні порядки суспільства: концептуальні уявлення та досвід вивчення / Коваліско Н. В. – К.: Ін-т соціології НАН України, 2008. – 240 с.
4. Малиш Л. Принципи та правила вимірювання структурних нерівностей у соціології : монографія / Ліна Малиш. – Київ : НаУКМА, 2019. – 370 с.
5. Оксамитна С. Міжгенераційна класова і освітня мобільність. – К. : НаУКМА, Аграр Медіа Груп, 2011. – 287 с.
6. Підходи до класового аналізу / За ред. Е. О. Райта; переклад з англ. О. Симончук. – Київ : Інститут соціології НАН України, 2019. – 287 с.
7. Симончук О. Соціальні класи в сучасних суспільствах: Евристичний потенціал класового аналізу / Олена Симончук. – К.: Інститут соціології НАН України, 2018. – 416 с.
8. Структурні виміри сучасного суспільства: Навчальний посібник / За ред. С.Макеєва. – К., 2006. – 372 с.

Допоміжна література

1. Буткалюк В. Праця у XXI столітті: виклики постфордизму / неолібералізму і становище трудящих у сучасному глобальному світі / Віталіна Буткалюк // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2021. – №1. – С. 60-81.
2. Вебер М. Господарство і суспільство: Нариси з соціології розуміння / Макс Вебер/ пер. з нім. М. Кушнір. – К.: Вид. дім «Всесвіт», 2012. – 1112 с.
3. Закотюк А. Основні канали та наслідки впливу війни на освітню нерівність у суспільстві / А. Закотюк, С. Оксамитна // Наукові записки НаУКМА. Соціологія. - 2024. - Т. 7. - С. 70-83
4. Закотюк А. М. Освітні втрати та динаміка нерівності освітніх здобутків школярів на початковому етапі війни в Україні / Артем Закотюк, Світлана Оксамитна, Вікторія Бондар // Наукові записки НаУКМА. Соціологія. - 2025. - Т. 8. - С. 30-44.
5. Коваліско Н. Добробут і нерівність у порівняльній перспективі: випадок Польщі та України / Коваліско Н., Макєєв С. // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2019. – №1. – С. 32-55.
6. Кротевич Є. Соціально-класова зумовленість сприйняття соціальної нерівності в Україні / Є. Кротевич, С. Оксамитна // Наукові записки НаУКМА. Соціологія. - 2022. - Т. 5. - С. 3-13.
7. Малиш Л. Три покоління українців у стратифікаційних ієрархіях: порівняльна перспектива // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2021. –№3, С. 21–36.
8. Малиш Л. Нерівність у різних країнах: динаміка станів та сприйняття з боку населення за 20 років // *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. – 2024. – № 1. – С. 63–79.
9. Малиш Л. О. Ексклюзія та громадянська участь у воєнний час: виміри, ризики та зв'язок // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - 2026. - № 1. - С. 25-43.
10. Міщенко М. Д. Середній клас як об’єктивована ідеологема / М. Д. Міщенко // Український соціум. – 2019. – №1. – С. 23-39.
11. Нерівність в Україні: масштаби та можливості впливу / за ред. Е.М.Лібанової. – К.: Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2012. – 404 с.

12. Оксамитна С. Динаміка соціально-класової самоідентифікації в Україні: зміни в структурі та дискурсі / Оксамитна С., Солодько Ю. // Наукові записки НаУКМА. Соціологія. – 2021 – №4. – С. 3–17.
13. Оксамитна С.М. Самовизначення громадян у соціальній структурі українського суспільства / С. М. Оксамитна // Грані. Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах. - 2015. - №1 (117). - С. 67-72
14. Райт Е. О. Клас має значення / Ерік Олін Райт // Спільне. – 2012. – № 4. – С. 11–24.
15. Рахманов О. Власники великого капіталу як суб'єкт соціально-економічних перетворень в Україні. — К.: Інститут соціології НАН України, 2012. — 376 с.
16. Рахманов О. Феномен олігархізації політичної влади в Україні: від піднесення до занепаду / О. Рахманов // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 2022. — №4, С. 30–45.
17. Симончук О. Соціально-статусні самооцінки українців: зміни в часі (2009-2019) / Олена Симончук // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2021. – №1. – С. 5-24.
18. Симончук, О. Зміни у класовій і статусній самоідентифікації. / Українське суспільство в умовах війни: 2022 рік. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. – С. 250–260.
19. Симончук, О. Соціальна нерівність в оцінках українців до і під час війни. / Українське суспільство в умовах війни: 2023 рік. —Київ: Інститут соціології НАН України, 2023. – С. 120–150.
20. Симончук О. Соціальна структура українського суспільства під впливом повномасштабної війни: концептуальні та емпіричні пошуки // *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*.– 2024. – № 1. – С. 26–62.
21. Симончук, О. Мінливі режими нерівності в умовах довготривалої війни. /Українське суспільство в умовах війни: 2024 рік. —Київ: Інститут соціології НАН України, Київ: Інститут соціології НАН України, 2024. – С. 171–196.
22. Стукало С. Динаміка престижності професій і занять в українському суспільстві / С. Стукало, С. Оксамитна // Соціальні виміри суспільства. - 2013. - № 5. - С. 392-408.
23. Epsing-Andersen G., Assimakopoulou,C., van Kersbergen K. Trends in Contemporary Class Structuration: A Six-nation Comparision //Changing Classes. Stratification and Mobility in Post-Industrial Societies / Ed. by Costa Esping-Andersen. ISA: SAGE Studies in International Sociology 45. 1993. Pp. 32-55.
24. Ganzeboom H.B.G., Graaf P.M., Treiman D.J., Leeuw J. A Standard International Socio-Economic Index of Occupational Status // Social Science Research. - 1992, № 21. - P. 1-56.
25. Gorbach D. Elusive privilege: class, race and gender in Ukrainian war migrants' (un)employment in France / Denys Gorbach, Yevheniia Polshchykova, Anastasiya Ryabchuk // Dialectical Anthropology. - 2025. - Vol. 49, issue 4. - P. 747-763.
26. Grusky D. The Contours of Social Stratification // Social Stratification in Sociological Perspective / Ed. by D.Grusky. - Stanford University: Western Press, 1994. - P. 3 - 38.
27. Hout M. and T.DiPrete. What we have learned: RC28's contributions to knowledge about social stratification // Research in Social Stratification and Mobility, 2005, Vol.24, pp. 1-20.
28. Irwin S. Lay Perceptions of Inequality and Social Structure. – Sociology, 52 (2), 2018. – P.211-227.
29. Le Roux, B., Rouanet, H., Savage, M. & Warde, A. Class and cultural division in the EU // Sociology, 42(6), 2008. - Pp. 1049-71.
30. Leiulfsrud, Håkon, Ivano Bison & Erling Solheim SOCIAL CLASS IN EUROPE II / European Social Survey 2002-2008. - Norway, Italy, 2010. – Pp.9-11, 25-28.
31. Martsenyuk T. Visibility of Women and Gender Equality Implementation in the Armed Forces of Ukraine / Tamara Martsenyuk // Russia's War in Ukraine and Modern Warfare : Strategy, Tactics, and Technology / ed. by Mikael Weissmann, Niklas Nilsson. - Oxford : Oxford University Press, [2026]. - [Chapter] 13. - P. [213]-229.

32. Standing G. The Precariat: The New Dangerous Class. London: Bloomsbury Academic, 2011. – 198 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Вибрані праці Е. О. Райта: https://www.ssc.wisc.edu/~wright/selected-published-writings.htm#class%20counts
2. Ерік Олін Райт Клас має значення \\ Спільне. Журнал соціальної критики. - №4, 2012. – С. 11-24. - **http://commons.com.ua/klas-maye-znachennya/**
3. The Great British Class Survey – Results http://www.bbc.co.uk/science/0/21970879
4. David Grusky on Social Mobility https://www.youtube.com/watch?v=k4pmK38M4wc
5. Social Class in the 21st Century https://www.youtube.com/watch?v=rJQgvbava2g